

LA REIAL GERMANDAT DE JESÚS NATZARÈ

Article publicat al programa de Setmana Santade 1989 editat per l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona

Continuant amb la pauta iniciada ara fa cinc anys, d'anar historiant anualment cadascuna de les Confraries, Germandats, Gremis o Associacions que participen en la processó del Sant Enterrament el Divendres Sant d'acord amb l'ordre en què desfilen, enguany, li toca a la REIAL GERMANDAT DE JESÚS NATZARÈ, precisament una de les Entitats capdavanteres, que despunta amb totes i cadascuna de les activitats relacionades tant amb la Setmana Santa tarragonina com amb molts d'altres aspectes ciutadans. De per sí, es tracta d'una Associació moderna, ja que tan sols fa vuitanta-sis anys que es va fundar, si bé, com dèiem la seva integració a la ciutat és profunda i està ben arrelada en els sentiments dels tarragonins. És d'assenyalar que té antecedents històrics en el temps, que procurarem explicar encara que sigui breument, ja que és poc l'espai de què disposem per fer un detallat article, per aquest motiu i amb la finalitat d'obtenir una major sistematització a la vegada que seguir el model dels últims treballs que ens han precedit, el dividirem en diferents títols i capítols.

I - HISTÒRIA DE LA GERMANDAT.

a) Antecedents

Una qüestió prèvia necessàriament obligada per parlar de la Germandat, denominada com la que ens ocupa, és la valoració del concepte "Natzarè", que ve de molt antic, fins arribar a perdre's a través dels temps, arrelat de forma molt intensa amb la concepció cristiana i catòlica de Jesucrist. La denominació natzarè, bàsicament té dues significacions: la primera, la de la representació de la imatge sola del Crist, amb la creu al coll i un vestit morat, i la segona, pel fet que així es denominava, i encara es denomina sobretot en d'altres cultures del nostre propi Estat, als penitents que assisteixen a les manifestacions religioses, principalment a les processons, abillats amb vesta (gairebé sempre de color morat). És molt natural, doncs, que a la nostra ciutat, com en qualsevol d'altra comunitat plena a vessar de cultura cristiana i mediterrània, des d'antic, es pugui documentar l'existència d'un pas o misteri denominat del Natzarè o del Portacreu, com també era conegut. Evidentment són aquests, els antecedents de l'actual Germandat.

A les acaballes del segle XVII, ja consta documentat que la Confraria dels Corders, sota l'advocació de Santa Llúcia, varen construir el Misteri de Jesús amb la creu a l'espatlla, més conegut pel Portacreu demanant el poder treure'l a la processó del Dijous Sant, sent-los concedit l'any 1698. L'expressat misteri, es tractava d'una figuració de Jesús camí del Calvari amb la creu a les espatlles, en el moment en què Verònica l'eixuga la cara. Durant l'any, aquest misteri es guardava en el convent de Santa Clara, on va ésser destruït el 1811, durant l'assalt i saqueig de la ciutat per les tropes franceses.

Ja el 1815, una vegada la ciutat havia retornat a la seva vida normal i quotidiana, després del seu abandonament el 1813 per part les tropes napoleòniques amb tots els danys que havien ocasionat, novament, reorganitzats tots i cadascun dels Gremis i Germandats, es va construir un nou misteri de Crist amb la creu, el qual aquell mateix any ja va participar en la processó del Dijous Sant. En aquesta ocasió la imatge del Crist era sola, si bé es tractava d'una molt vistosa talla de fusta, una mica més petita que el tamany natural i amb cabell natural.

La imatge es conservava, durant tot l'any, a la capella del Convent dels P.P. Franciscans, a l'actual Rambla Vella, església que posteriorment passaria a ser la parròquia de Sant Francesc.

L'any 1820, consta que l'expressat misteri estava encomanat al Gremi de Boters, si bé, fins al 1835, va canviar diverses vegades d'acompanyants, ja que era un misteri apreciat, puix que molts el volien escortar per la simple raó que estava considerat, després del de la Soledat, com el més important dels que concorrien a la processó. Així s'arribà a l'any 1835, moment en què es produeix la dissolució de les ordes religioses i la desamortització dels seus béns, convertint-se el convent dels franciscans en una caserna de milicians; per sort la imatge del Natzarè se salva (després explicarem com va ésser), reintegrant-se de nou al seu lloc una vegada passats aquells temps. Sembla ser, encara que no està massa ben documentat, que es va fundar una Confraria de Menestrals per acompanyar el misteri, participant-hi en alguna ocasió més de 150 persones.

El 1868, la imatge juntament amb la de l'Ecce-Homo i d'altres objectes propis de les activitats de la Setmana Santa, foren traslladades per decret de l'Arquebisbe, Dr. Francesc Fleix i Solans, a instància de la Congregació de la Sang, des de Sant Francesc a l'església de Natzaireth, amb la finalitat que tots els misteris i estris propis de la processó del Divendres Sant (a l'any 1858 es va passar del Dijous al Divendres) estessin en un mateix lloc.

El 1870, l'escorten els joves del Gremi de Boters i posteriorment el Gremi d'Artesans. Del 1877 al 1884, són els escolars de primera i segona ensenyança del Col·legi de Tarragona. Des de 1885 fins a principis del segle XX, de nou és el Gremi d'Artesans i d'Industrials qui l'acompanya. A partir del 1903, és ja la Germandat de Jesús Natzarè qui es fa càrrec de forma definitiva de la imatge i misteri del "Natzarè".

b) Fundació

La idea i el projecte de fundar una Confraria o Germandat dedicada a honorar la imatge de Jesús Natzarè, és deguda bàsicament a l'insigne arquitecte i distingit tarragoní, Ramon Salas i Ricomà, encara que hem d'assenyalar que tal impuls no neix de cop i volta, sinó que ho fa després d'una àmplia i llarga maduració i reflexió. Entre d'altres motius, dos són els principals.

El primer, el profund efecte i estimació que tenia per la imatge, inculcat des que era ben petit per la seva mare, Tecla Ricomà i Rufí, precisament la que en aquells moments tan terribles del 1835, que com hem dit es van dissoldre les ordes religioses i es desamortitzà els seus béns; en que a la nostra ciutat es produïa l'expulsió dels religiosos; tenia nou anys d'edat, es trobava juntament amb una criada a la porta del convent dels P.P. franciscans, mostrant-se tant impressionada, commoguda i afectada, que un dels milicians que estava de guàrdia a la porta del temple, li va preguntar el perquè d'aquell estat d'ànim, i ella li respongué que el seu desig fóra salvar la imatge de Jesús Natzarè que estava en perill d'ésser profanada i destruïda, ja que la majoria de les imatges i dels mobles havien estat tretts de l'interior i es trobaven a l'exterior, prop de la porta del temple amuntegats. El milicià, davant la sinceritat de la criatura, li va dir, "si goseu d'emportar-vos-la, ja ho podeu fer, si bé, ha de ser ara mateix"; sense pensar-s'ho ni un sol instant, van entrar i entre les dues, agafaren la imatge i se l'emportaren al seu domicili, on va ésser acuradament guardada i reverenciada per la família, no fent cas del perill que tal acte comportava, entregant-la temps després a la Catedral. Posteriorment, passada aquella època, va tomar a ser reintegrada al seu lloc original a l'església de Sant Francesc.

El segon, pel fet que ja feia uns quants anys que, amb gran dolor, Ramon Salas, veia que la imatge assistia a la processó amb diferents acompanyaments, i que cap esdevenia fix, malgrat que ell mateix ho havia intentat ja que, essent professor de matemàtiques, fou l'artífex que els alumnes del Col·legi de Tarragona fossin durant uns anys els encarregats d'escortar-lo. Malauradament, tal compromís no va perdurar per les circumstàncies polítiques dels temps que no feien aconsellable que els menuts assistissin a la processó.

A tal efecte, Ramon Salas i Ricomà, com dèiem, a l'any 1903 en unió d'uns altres tarragonins de soca i arrel, portats d'un gran entusiasme i il·lusió, van acordar fundar la Germandat de Jesús Natzarè, amb la finalitat que la imatge de la seva devoció gaudís d'un acompanyament vertaderament compromès de fer-ho. Els socis fundadors van ésser els següents:

Ramon Salas,

Fèlix Ribas,
Josep Camarero,
Ferran Cervera,
Francesc de Paula Canals,
Josep Potau,
Lluís Arís,
Andreu Enriquez,
Ramon Argilaga,
Manuel de Peñarrubia,
Pere Llori i
Esteve Vendrell.

El més de març de 1903, es varen redactar els Estatuts per una comissió elegida entre els fundadors, els quals una vegada aprovats per tots ells, van ser presentats al Sr. Arquebisbe per a la seva oportuna aprovació. El dia 21 del mateix mes, el Secretari de Cambra i Govern de l'Arquebisbat, el Dr. Joan Costa, els va informar, fent constar que calia fer algunes correccions, que foren esmenades d'immediat, per això, l'Arquebisbe Dr. Tomàs Costa i Forneguera, mitjançant l'oportú Decret els va aprovar, podent assistir aquell mateix any a la processó del Divendres Sant

A tall d'anècdota, podem dir que les despeses satisfetes per l'assistència a l'esmentada processó van resultar molt quantioses, provocant un dèficit de 359'- pessetes, ja que els ingressos van ésser de 175'- pessetes i les despeses arribaren a les 534'-, eixugant-se en part mitjançant l'aportació voluntària dels socis.

Els Estatuts fundacionals estaven compostats per 27 articles, un adicional i un altre transitori, dividits en sis capítols:

- I. Nom i objecte de la Germandat.
- II. Govern de la Germandat.
- III. De l'admissió de socis.
- IV. Obligacions dels socis.
- V. Les Juntes Generals.
- VI. Les disposicions adicional i transitòria (ja dites).

L'objecte de la Germandat era:

El honrar y dar culto a la Sta. Imagen que se venera en la Iglesia de Nazareth y acompañarla todos los años a la procesión del Viernes santo; con todo el esplendor y lucimiento que posible sea, siempre y cuando la Congregación de la Purísima Sangre de Ntro. Sr. Jesucristo acuerde verificar dicho acto religioso. Será obligación de esta Hermandad:

- 1º Cuidar siempre del aseo de los vestidos de la Sta. Imagen y limpieza de su altar incluso los ornamentos que sirven para el mismo.*
- 2º Procurar que durante las funciones que la Congregación celebre en la Iglesia de Nazareth, esto es, en los días de la Purísima Sangre de Ntro. Sr. Jesucristo, Santa Marina, Los Dolores gloriosos de María Purísima y todos los que se verifiquen en la Cuaresma, haya encendida su correspondiente lámpara de aceite y dos velas a lo menos.*

Per poder ser confrare, s'havia de reunir les següents condicions:

- a) Tenir més de 14 anys;
- b) Practicar la religió catòlica, apostòlica i romana; i
- c) Tenir una conducta irreprotxable.

La Germandat, estava governada per una Administració que, posteriorment, va convertir-se en Junta Directiva, composta per un Administrador Major, un Tresorer, un Secretari i quatre Vocals. Per Assemblea General de socis, que va tenir lloc el 12 de juliol de 1903, es va nomenar la primera directiva, formada per:

Ramon Salas i Ricomà, Administrador Major;

Josep-Maria Pujol, Tresorer;
Lluís Rodríguez, Secretari i
com a Vocals, els senyors
Félix Ribas,
Ferran Cervera,
Francesc Boixereu i
Joan Vidal.

Ramon Salas i Ricomà, va ser president perpetu fins a la seva mort esdevinguda l'any 1926.

Naturalment, al llarg dels temps s'han fet diferents modificacions estatutàries per acomodar l'activitat de la Germandat a les necessitats i exigències de cada moment, si bé, la seva finalitat ha restat incòlume. Com a modificacions recordarem les de 1930, la de 1945 i l'última la de 1985.

c) El títol de "Reial" Germandat.

La Germandat de Jesús Natzarè, cada dia anava adquirint més importància cultural i patrimonial així com social i assistencial a través de la Secció de Socors Mutus sobre la que parlarem amb deteniment més endavant. Cada cop anava essent més coneguda per arreu i, per tant per més persones, algunes d'elles, lògicament, amb transcendència pública que a la vegada podien servir de valedors per aconseguir objectius que la Germandat s'havia proposat. Així l'il·lustre patrici tarragoní, Ramon de Morenés i García-Alesson, 5è Baró de les IV Torres, 8è Comte de l'Asalto, Marquès de Grigny i Comte de la "Peña del Moro", molt vinculat a la Cort del Rei Alfons XII, no sols per la noblesa a la que pertanyia, sinó que també, per la seva condició de Diputat a Corts per la circumscripció de Tarragona en diverses legislatures i després, Senador per elecció i, posteriorment, vitalici, com amic personal que era Ramon Salas, va influir per tal que a la Germandat se li concedís el títol de "Reial", títol que li fou atorgat per Reial Ordre del 16 de març de 1914. La Germandat agraïda, en assemblea general de socis, el 29 de març del mateix any va acordar per unanimitat, nomenar a S.M. el Rei Alfonso XIII, President Honorari de la Reial Germandat. A partir d'aquest moment l'Entitat sempre s'ha denominat amb l'expressat títol; a les medalles, bandera i penons se'ls va afegir i brodar la corona reial. Amb tot, es va adoptar la decisió de suprimir tal distinció com a conseqüència directa dels temps que es vivien, si bé, a partir de 1939, es va tomar a restablir l'esmentat títol.

d) Vida corporativa - Seccions.

La vida corporativa de la Germandat, s'ha desenvolupat al llarg dels vuitanta-sis anys que fa que està fundada, mitjançant impulsos que s'han anat acomodant als temps que es vivien gràcies a l'entrega, voluntat i desinteressat servei dels directius, de totes i cadascuna de les Juntes Directives que l'han governat ajudats per un bon nucli de col·laboradors i addictes. La Germandat, ja des de quasi el moment en què es va fundar, ha funcionat a través de seccions que volem comentar encara que sigui molt breument.

"Montepío" o Socors Mutus.

És la més antiga de totes les seccions. Va néixer junt amb la idea de la pròpia Germandat com una modalitat de previsió de caràcter assistencial i social, si bé no es va constituir com a tal fins l'assemblea general extraordinària de socis que va tenir efecte el dia 12 de juliol de 1903, mitjançant la qual es va aprovar el text definitiu del Reglament del "Monte-Pío de la Hermandad de Jesús Nazareno".

L'aprovació del Govern Civil de la Província, subscripta pel propi Governador Antoni Villarino, es va produir el 17 de setembre d'aquell any.

L'objecte del mateix, era:

El Monte-Pío de la Hermandad de Jesús Nazareno, tiene por principal objeto, el auxilio mutuo en los casos de enfermedad, inutilización y fallecimiento que ocurran entre los Hermanos, así como procurar su bienestar temporal y espiritual.

Es d'evidenciar que avui dia tal finalitat i esperit es manté amb tota la seva puresa si bé, com és evident s'ha anat acomodant als temps i a les exigències legals en la matèria. Actualment, és l'únic " Montepío " que subsisteix dels diferents que van anar-se fundant en les Congregacions i Associacions de Setmana Santa. Es troba adscrit a la Federació de Mutualitats de Catalunya i en possessió de la Medalla al Mèrit Mutualista des de 1970, té personalitat jurídica pròpia des de poc després de l'última guerra civil, es troba governat per una Junta Directiva pròpia assistida d'una Junta Consultiva.

És tradicional que la Junta Consultiva del "Montepío", a la Processó del Divendres Sant, formi com a presidència d'honor del Misteri "El Cirineu".

Secció de Maries del Calvari

Per evident cortesia la segona secció que comentarem és la de la branca femenina de la Germandat. Hem de dir que constituir una secció que aglutinés les dones era una idea que venia de feia molt de temps, però no hem d'oblidar que la fèrria idiosincràsia que existia contra l'equiparació de la dona era molt profunda fins a la dècada dels anys cinquanta. A la Germandat, ja des de l'any 1941, se'n parlava de crear l'expressada secció, si bé, no es va portar a cap definitivament fins l'any 1957 en què, per Assemblea General Extraordinària de socis del 14 de juliol, es va aprovar per unanimitat el Reglament pel què es regiria la Secció. El Reglament havia estat elaborat per la Junta Directiva de la Germandat i sotmès al dictamen favorable del Consiliari, per Decret de l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal-Arquebisbe, Dr. Benjamín de Arriba y Castro, després de l'oportú expedient canònic, i fou aprovada finalment tal secció. La denominació que se li va donar era "Pía Sección de Marías del Calvario de la Real Hermandad de Jesús Nazareno"

La finalitat que estatutàriament tenia era:

En cuantos cometidos le sean afines, prestarán su contribución al mayor éxito de la Real Hermandad y esplendor de las fiestas de Semana Santa, de acuerdo con la Junta Directiva de la Real Hermandad a través del Rvdo. Consiliario y Presidente, así como para cuantos actos y dispendios económicos realicen.

En Junta Directiva de la Germandat del 21 de maig de 1958, es va aprovar per unanimitat un acord mitjançant el qual s'establí que als primers números de la llista d'associades, figuressin totes aquelles que durant els molts anys anteriors havien tingut cura dels vestits de les imatges al temps que s'havien encarregat de vestir-les.

Des del primer moment, van poder assistir als actes propis de la Germandat, entre ells, els Via-Crucis del Dimarts Sant, obtenint-se autorització per tal que també poguessin portar creus com a penitents.

Anys després, quant el nombre d'associades ho va permetre, es va constituir una Junta Directiva de la Secció, formada per membres d'aquesta.

Ara des de fa uns cinc anys, la Secció viu una època de força renovació i de més implantació en la vida corporativa de l'Entitat, assumint les noves responsabilitats que per delegació de la Junta Directiva els han estat confiades.

La Secció disposa de bandera pròpia, que va ésser beneïda el Dimarts Sant de 2 d'abril de 1985, per l'Emm. i Rvdm. Sr. Arquebisbe Dr. Ramon Torrella i Cascante i apadrinada pel President de la Diputació Josep Gomis Martí i la seva esposa, Lolita Donat.

Secció d'Aspirants

Evidentment és una secció fonamental en qualsevol Entitat, amb una finalitat com la que ens ocupa, ja que és el futur d'aquesta. La Secció està constituïda com a tal, si bé, en realitat funciona sota la direcció de la Junta Directiva a través d'una Vocalia específica.

La secció es va crear l'any 1940, i són membres d'aquesta, qualsevol nen o nena menor de 17 anys, edat en què passen a congregants, si sol·liciten el seu ingrés a la Germandat. Les activitats que es duen a terme, bàsicament, a part de les pròpies de la Setmana Santa, van encaminades a

la formació i l'esbarjo dels menuts, a tal efecte actualment es tenen contractats un grup d'esplai, a l'objecte que les ocupacions de què parlem siguin el més apropiades possible a l'activitat recreativa dels aspirants.

Part fonamental d'aquesta secció a la vegada que constitueix un gran motiu de satisfacció per l'Entitat, és el Cor infantil creat l'any 1984, amb una vintena i escaig de nens i nenes de la pròpia institució d'entre 7 i 12 anys. De tota manera el projecte ja feia anys (1972) que rondava però no havia arribat a quallar.

Actualment el nombre de components del cor és superior, més de trenta. La Germandat atès que era important ampliar els components del grup, decidí d'establir contactes amb diferents col·legis i des de l'any 1985, compta amb la desinteressada col·laboració del Col·legi Pau Delclòs i la seva Associació de Pares, que han pogut furnir i consolidar el Cor. Cal dir que els nens i nenes segueixen amb gran entusiasme i interès els assaigs que es realitzen en l'edifici adjunt al Col·legi esmentat, propietat de l'Excm. Ajuntament; el qual ha estat cedit amablement per a tal finalitat.

Hem de recordar que el Cor no sols actua durant les funcions pròpies del Dimarts Sant i a la Processó del Divendres, sinó que també ho fa en la Diada de la Germandat i en les diferents ocasions que ha estat demanat, per particulars i Institucions, com va ésser a instància de l'Associació Pessebrista la Missa del Gall de 1986 a la Catedral.

És costum que quan se celebra la Diada de la Germandat, es realitzin diferents actes sols dedicats als aspirants, com una xocolatada, jocs, concursos, sorteigs, exhibicions de cotxes radiodirigits, etc.

Aquesta Secció també compta amb bandera pròpia, des de ja fa molts anys.

Seccions de Portants i de Cornetes i Tambors.

Les Seccions de Portants dels Misteris i del Sant Crist així com la Banda de Cornetes i Tambors, no consten com a seccions pròpiament dites, sinó que depenen de la Junta Directiva de la Germandat a través d'una Vocalia pròpia i específica.

La Germandat, des de la seva fundació llogava gent (generalment treballadors del moll) per portar els seus misteris a la processó del Divendres Sant. L'últim misteri construït, l'any 1961, va ésser conduït exclusivament per germans voluntaris que es comprometeren expressament per realitzar aquesta tasca. Posteriorment, l'altre misteri a rodes (El Cirineu), també va passar a les mans dels confreres, arribant a l'any 1983, en que després de molts anys d'insistir i àdhuc d'estudiar la conveniència o no de posar rodes al misteri fundacional que encara era portat a espatlles, també va sortir dut per germans voluntaris, aconseguint-se una fita important al temps que s'aconseguia un important estalvi econòmic en suprimir-se aquella elevada despesa de les arques socials, estalvi que permetia la restauració del propi patrimoni de la Germandat en reinvertir sobre ella mateixa.

Amb l'eufòria creada en assolir tan important fita, la Junta Directiva de la Germandat, amb la finalitat de fer participar més als associats en la vida de l'entitat, es va proposar la creació d'una banda de timbals, composta per 2 caixes, 6 timbals i 2 bombos. La primera sortida oficial va ésser el Dimarts Sant del 1985, constituint tot un èxit; a l'any següent es va ampliar amb la part d'aire, és a dir s'incorporaren 7 cornetes, obtenint encara un èxit molt més important; enguany es preveu l'última ampliació de la banda (ja que així s'obtindrà el nombre adient -23-), amb 1 bombo, 2 timbals i 3 cornetes.

Com hem dit anteriorment, la Vocalia que s'encarrega dels portants, també ho fa dels portants del Sant Crist, propietat de la Germandat i dipositat a la parròquia de Sant Francesc. En aquest aspecte, hem de fer esment que ja l'any 1946, es va crear una Secció denominada de "Caballeros Portantes del Santo Cristo", que tenien l'obligació de vetllar i portar la imatge del Sant Crist a quants actes hi participés dels que organitzés la Germandat, el nombre estava limitat a dotze i, a part d'ésser soci, s'havia d'haver estat membre de la Junta Directiva de la Germandat o d'alguna

de les Seccions; cas de produir-se una baixa, era elegit d'entre els sol·licitants, aquell que es considerava més capacitat. D'entre els dotze hi havia un President i un Secretari de la Secció. L'expressada Secció va desaparèixer amb l'última modificació dels Estatuts socials (1985) en passar totes les indicades activitats de portants a dependre d'una Vocalia concreta de la Junta Directiva de la Germandat.

II - MISTERIS

La part més important del patrimoni de la Reial Germandat de Jesús Natzarè, el formen els tres passos o misteris amb els què s'assisteix a la Processó del Sant Enterrament del Divendres Sant. Es tracta d'autèntiques obres d'imatgeria religiosa de considerable i reconegut valor històrico-artístic. Aquests misteris són: "Jesús Natzarè", "El Cirineu" o "Primera Caiguda" i "Jesús és despullat de les seves vestidures".

a) El misteri de "Jesús Natzarè"

És, ha estat i serà, un dels misteris més característics i importants de la Setmana Santa Tarragonina, d'ell precisament la Germandat de la qual escrivim va prendre el nom com ja hem explicat en l'apartat de la fundació, mes és tan peculiar per l'estima en què el tenen els tarragonins, això es comprova pel simple fet que se'l coneix per més d'un nom "el Natzarè", "la Verònica" i "el pas del jaiet"; també bona part de la seva significació li ve per haver estat l'únic misteri que, des que va sortir al carrer, ha anat sempre a espatlles de portants (i durant molts anys va ésser l'únic de la processó), a la vegada que és un dels pocs en què les figures, quasi de tamany natural, van vestides amb roba que, conjugat amb el moviment, li han donat un emocionant aspecte.

Tot just recent constituïda la Germandat, aquell mateix any 1903, va acudir a la processó del Divendres Sant, acompanyant el misteri del Natzarè que, com ja hem explicat, es tractava d'una sola figura amb la creu al coll, datada ja el 1698. La pròpia Germandat malgrat la difícil situació econòmica en què es trobava ja va destinar unes quantitats per reparar una mica el misteri: arranjant-li provisionalment la il·luminació; a l'any següent la va reparar completament, transformant-la de canelobres d'un braç a d'altres de tres amb dotze tulipes; al 1906 es va envernissar i daurar tota, mes les expressades reformes no van poder aturar la mala situació en què es trobava i per aquest motiu, en Junta General de l'1 d'abril de 1906, es va prendre l'acord unànime de construir una nova carrossa o peanya, expedint-se a l'efecte 600 obligacions amortitzables per sortejos anuals de 30 o més, d'un valor nominatiu de 4 ptes., sense interès.

La idea i el projecte del misteri i de la peanya es deu a la imaginació de Ramon Salas i Ricomà i l'execució del mateix, sempre sota les instruccions de l'autor, a l'escultor tarragoní, Francesc Casanovas, qui va encarregar la realització de les tres imatges noves a l'escultor de Barcelona, Josep Rius; el rostre del Crist que està dibuixat al drap de la Verònica, és obra de l'excel·lent dibuixant de la nostra ciutat, Francesc Carbó; els calats gòtics de la peanya, són d'En Francesc Casanovas; la decoració i els daurats d'aquella es deuen a les mans de Manuel Ferraté i Germans Cornadó; els canelobres i la il·luminació és construït al taller de la Vídua Baró i els velluts i brodats es deuen a les delicades mans de les Germanetes de la Casa de Beneficència. L'import total per la construcció va arribar a les 2.326'- pessetes.

El misteri, que era tot nou, tret de la figura del Natzarè, va sortir per primera vegada el Divendres Sant de 1907, causant una general commoció per l'acurat de les seves formes i la composició de les figures que se li havien afegit constituint una autèntica obra d'art.

La Germandat sempre i en tot moment, ha tingut cura dels seus misteris, reparant els desperfectes que s'han produït i quan la disponibilitat econòmica ho ha permès, els ha millorat dins d'allò que ha estat possible, destacant d'entre elles que el 1910 es van adquirir unes noves i més valuoses corones per a les diferents imatges i el 1914 l'escultor Josep Rius, va restaurar amb profunditat la imatge del Natzarè, que amb el temps i pesi a les atencions dispensades, es va anar malmetent, també es va proporcionar a la imatge una nova i molt valuosa túnica, feta amb vellut de seda

brodada amb or.

El 1936 aquest misteri, juntament amb l'altre, així com amb la majoria dels objectes propis de la Germandat, es van salvar de la destrucció que sofrí el patrimoni de quasi la totalitat de les diferents Germandats i Associacions, pel fet que es guardaven a un recinte privat, amb la lamentable excepció de la imatge del Natzarè (la fundacional), ja que era costum, una vegada acabada la processó, el tomar-la a l'església de Natzareth, on estava tot l'any en una fornícula del lateral dret, si bé, el valuós vestit es va poder salvar, ja que allí es dipositava amb un de menys valor.

El 1939, l'escultor Salvador Martorell i Oller, cisellà l'actual imatge del Natzarè, que fou beneïda el 4 d'abril, Dimarts Sant, pel M.I. Dr. Salvador Rial, Vicari General de l'Arxidiòcesi, essent apadrinada per Josep Grego i Rosa Domènech de Marias. Com anècdota s'ha de dir que quan es va beneir i assistí a la processó la imatge, l'artista encara no havia acabat el cap en fusta, per aquest motiu va aprofitar el model de guix, degudament pintat per a fer-ho, a l'any següent ja va sortir la figura completa.

Entre els anys 1984-85, es va fer una profunda i acurada restauració de totes les imatges del misteri pels germans Vallès Delmàs, tal com avui poden admirar-se.

b) El misteri "El Cirineu" o "Primera Caiguda"

A la processó de 1929, es va evidenciar de manera ben palesa, la gran quantitat de socis que donaven escorta d'honor al Misteri del Natzarè i això produí en l'ànim dels qui hi assistien així com d'aquells que la contemplaven, la impressió que hi mancava un altre Pas entre els dels Natzarens, puix d'aquella manera quedaven massa distanciats l'Ecce-Homo i la Verònica o Natzarè, Per aquest motiu, un jorn, aplegats un estol de germans natzarens, feren esment de crear un misteri nou que augmentés la peculiaritat de la processó i a la vegada fos un nou llaç que estrenyés amb més força la pròpia Germandat.

Es va crear una Comissió Pro Pas, presidida per Fèlix Roig, en la qual també es trobava el President de l'Entitat, Martí Güell. Es va finançar mitjançant l'emissió d'accions amortitzables, sense interès i ni data fixa, per sorteigs anuals, a cobrir entre els socis, solament i exclusivament pels socis de la Germandat que, voluntàriament, van voler subscriure'n.

La Comissió Pro Pas, va cercar l'artista que havia de fer el misteri i es féu un pressupost que va ésser acceptat per ambdues parts. Com a nota curiosa podem dir que el nom de l'artista no es va dir en cap moment, es va guardar un estricte secret. La motivació era la següent:

Quan el Pas sigui aquí, quan hagueu valorat l'obra de son art magnífic, i l'hagueu discutida, llavors sabreu l'autor, perquè si no, és condició molt humana el discutir el nom dels autors sense fer esment de la seva obra, ens enlluerna més de vegades un nom, que un treball magnífic.

L'escultor va ésser el barceloní Antoni Parera. Certament es de dir que totes les crítiques van ésser unànimes en destacar la perfecció i bellesa de l'obra, pels entesos ha estat qualificat com una obra magnífica de la escultura catalana moderna.

A la construcció de la carrossa hi participaren; com a tallista el Sr. Peris, en els velluts i brodats el Sr. Navarro i el daurat de la peanya es deu a la mà del Sr. Cornadó.

El 13 d'abril de 1940, va arribar a la nostra ciutat el misteri des de Barcelona, el dia 15, una vegada muntat va quedar exposat en uns baixos de la Rambla de Sant Joan (avui Rambla Nova), situats a la vorera dels números parells, enfront de l'edifici del Banc d'Espanya. A partir d'aquell moment ja es va dir qui era l'artista que l'havia executat.

A les 7 de la tarda del dia 16 d'abril de 1930, en el lloc on es trobava el misteri va ésser beneït, pel canonge penitencier del Capítol de la Catedral, Dr. Salvador Rial, que ho va fer en representació de l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal-Arquebisbe, Dr. Francesc d'Assís Vidal i Barraquer, una vegada acabada la cerimònia, la Banda de Música del Regiment d'Infanteria Almansa, sota la direcció del

mestre Vélez, va tocar tres de les peces que tenia preparades per executar a la processó del Divendres Sant, acompanyant el misteri, acte seguit el Secretari de la Junta Directiva, Sr. Manés, agrai la col·laboració i assistència dels presents (hi estaven les primeres autoritats civils, militars i canòniques, també hi era l'escultor), tancant l'acte el Dr. Rial, amb unes paraules al·lusives a l'acte. Posteriorment el dia 19 d'abril, al Club Nàutic de la nostra ciutat, es va fer un sopar de germanor en homenatge a l'autor del misteri i resta de col·laboradors així com també als iniciadors de tan magna obra.

Aquest misteri al juliol de 1936, junt amb el Natzarè, es va salvar de la fúria d'aquells moments, si bé, en més d'una ocasió, entre els mesos de juliol i agost, van perillar estant a punt de desaparèixer, mes la decidida intervenció de determinats veïns del lloc on es trobaven, als baixos de la casa del Degà més coneguda popularment per les "Quatre Barres", al carrer de les Escrivanies Velles de la nostra ciutat, van evitar la desgràcia.

Com als altres, l'interès de la Germandat per al mateix ha estat constant, reparant-lo i apedaçant-lo cada vegada que ha sofert un contratemps, tant és així que aquest misteri es portava a espatlles, se'l va dotar de xassís i rodes, ara fa quatre anys que se li va fer una acurada revisió i reparació de tots els seus elements mecànics.

Dels tres misteris propietat de la Germandat, aquest era l'únic que intervenia juntament amb una àmplia concurrència de socis, a la Processó del Rosari del Dolor, que es va organitzar per l'Agupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona durant els anys 1952 a 1963.

c) El misteri "Jesús es despul·lat de les seves vestidures".

El construir un nou misteri era una vella aspiració de la Germandat, sobretot després que les altres Entitats ja havien anat refent, amb molts sacrificis, el seu patrimoni. Aquest era un exemple que donava esperances a la vegada que també es pretenia una revitalització de la pròpia setmana santa tarragonina.

El projecte va prendre forma a partir de la reunió de la Junta Directiva de l'Entitat del 14 de maig de 1959, en el decurs de la qual es va crear, dins de la mateixa, una denominada "Comisión Pro Paso" que, després d'estudiar i determinar les possibilitats tant materials com personals, van decidir tirar endavant el projecte, determinant el passatge relatiu a la Crucifixió que hauria de representar el misteri a realitzar, amb continuïtat als dos que ja disposava la Germandat, decidint-se pel moment en què Jesús és despul·lat de les seves vestidures (és de constatar que ja la "Confraria de Nostra Senyora y lo Arcàngel Sant Gabriel de Mestres Sastres, Calçaters, Passamaners i altres oficis de la ciutat de Tarragona", al 1713, tenien un misteri com el que es projectava fer, i que havia estat destruït pels francesos el 1811), demanant projectes i pressupostos a diferents escultors. Els que van contestar van ésser, Tallers Granada, S.A.; el Sr. Soriano Montagut; Agustí Ballester Besalduch; Joan Salvadó Voltas i Jaume Satorras Capell.

Per Assemblea General Extraordinària de 29 de novembre de 1959, s'aprova, per aclamació, la construcció del nou misteri, facultant-se a la Directiva per tal que determinés l'artista i el seu projecte a la vegada que s'estableix el sistema de finançament de l'obra, consistent en un increment de les quotes socials i l'emissió de 600 bons per un import de 250 ptes. cadascun d'ells, reintegrables mitjançant sortejos anuals. D'aquests bons se'n van arribar a vendre 385 i els altres 215 van ésser inutilitzats, a l'Assemblea General de l'11 de febrer de 1962, es van sortejar els 20 primers i el 1968 es van liquidar la resta.

La Junta Directiva demanà als escultors Srs. Montagut i Ballester que realitzessin una maqueta del seu projecte i, després d'una votació secreta realitzada el 21 de febrer de 1960, es va escollir el projecte de l'escultor Agustí Ballester Besalduch, atorgant-se-li l'1 de juny de 1960 l'oportú contracte d'execució d'obra, que ascendia a la quantitat de 125.000' Ptes. havent d'entregar l'obra a tot estirar el dia 1 de març de 1961. La peanya la va construir l'industrial fuster tarragoní, Abundio Escarré i de la decoració s'encarregà Salvador Iglesias; el xassís es va fer entre la serralleria d'Isidro Martí i el Taller Mecànic Grau; la instal·lació elèctrica la va realitzar Andreu

Serra; els velluts es van adquirir als Magatzems Rodríguez de Barcelona. El valor total del misteri, sense comptar les donacions que van fer, en més o menys quantitat tots i cadascun dels industrials que hem citat, va ésser d'unes 170.000'- ptes.

El Dimarts Sant, 28 de març de 1961, va beneir el misteri l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal-Arquebisbe Dr. Arriba y Castro, essent apadrinat per José González-Sama García i la seva esposa, Isabel Asenjo, acudint per primera vegada a la processó el següent Divendres Sant, causant una gran impressió i admiració per la digna factura de l'obra.

El 1962 i el 1969, es van millorar els velluts, també el 1969, se'l va dotar d'un nou sistema d'il·luminació a base de canelobres d'una línia molt règia i sòbria.

d) Projecte ajornat d'un misteri per acompanyar la Secció de Maries del Calvari.

Com ja hem dit en tractar de la Secció de Maries del Calvari, des de fa uns cinc anys aquesta s'ha reviscolat aconseguint que esdevingués un dels puntals de la Germandat.

Conseqüència d'aquest esperit de treball, sorgí la idea de construir un nou misteri, propietat de la Germandat, però afecte exclusivament a la Secció. Malauradament, és un projecte que ha calgut ajornar pels actuals compromisos i vicissituds (Sant Miquel del Pla, principalment), si bé el desig és que ben aviat es pugui convertir en una realitat, ja que com veurem els fonaments ja estant posats.

Així doncs, la Junta de la Secció exposà la idea a la Junta Directiva de la Germandat la qual considerà que el projecte era molt interessant al temps que veia viable la seva execució. Per donar suport al projecte, es creà una comissió mixta (Secció i Germandat) per tal que estudiés el pla, iniciant-se una sèrie d'actuacions; d'entre elles, cal destacar que ja es disposa de l'estudi i del projecte de la peanya, així com dels elements decoratius d'aquesta, que segueixen el sistema dels misteris propietat de la Germandat i d'altres de la pròpia ciutat. Serà portat a pes de braços; el faldó o velluts seran de color "dore" que és el que caracteritza la Secció; les imatges, seguint la tradició del Natzarè aniran vestides amb roba; les peces escultòriques, havien de representar una situació que no desentonés amb els altres passos de la Germandat al temps que donés continuïtat (ja que la Secció, desfila entre els Aspirants i els confreres i per tant el nou misteri s'hauria d'interposar entre el Cirineu i el Natzarè), el tema escollit per ésser representat fou el "sofriment i tristor de la Verge Maria camí del Calvari", escollint d'entre diferents artistes el tarragoní Eustaqui Vallès i Delmàs, en aquests moments l'autor està treballant sobre la maqueta que representarà l'escena, formada per dues talles de mida natural; també s'han fet diferents gestions encaminades al finançament del misteri.

III - ELS VIA-CRUCIS

De tots és conegut que el tarannà dels tarragonins no és el d'ésser partidaris de grans manifestacions o processons, es troba millor amb demostracions austeres i mesurades. D'aquí que, l'expressió popular més apropiada a la nostra naturalesa durant la Setmana Santa, hagin estat des de sempre els "Via-Crucis", atès el seu caràcter recollit, reverent i de sincera presència penitencial, que commemoren totes i cadascuna de les Entitats que conformen la nostra Setmana Santa. No és d'estranyar, doncs, que la Reial Germandat de Jesús Natzarè en el decurs dels temps n'hagi organitzat diversos, com són els que seguidament passem a detallar.

a) Els dels diumenges i festius de Quaresma.

La Germandat, des de temps immemorials, ja des de molt abans de la darrera Guerra Civil, cada diumenge o festiu de precepte de la Quaresma, organitza a l'església parroquial de Sant Francesc, on es troba erigida canònicament (creiem per haver estat on es trobava la imatge del Natzarè) un solemne "Via-Crucis", en què és portat processionalment el Sant Crist, propietat de la Germandat i que es troba dipositat a la dita església, per confreres i altres acompanyants amb vesta i medalla al llarg del temple. A la dècada dels 40, es feia a dos quarts de quatre de la tarda, avui en dia es fa a les set, abans era obligatori per a tots els associats assistir a tals actes, avui, naturalment, és

voluntari.

b) El solemne del Dimarts Sant

La diada del Dimarts Sant, des de molt antic, ha estat la festa principal de la Germandat, segons els Estatuts socials era obligada l'assistència als actes a tots els confreres.

A tal efecte, cada any, d'acord amb el rector de la parròquia de Sant Francesc, la Germandat cercava un eminent "orador sagrat", naturalment, com més important era millor, així, al llarg dels anys han desfilat diferents Bisbes e innumbrables canonges, sacerdots i religiosos, tant de la nostra terra com de fora, els quals tenien la missió de pronunciar una eloqüent, estudiada i penetrant reflexió sobre la figura de Crist amb la creu al coll, a tal efecte, la imatge del Natzarè es traslladava des de l'església de Natzareth a la de Sant Francesc, instal·lant-la a l'altar major, prèviament es resava el Sant Rosari i es feia l'oportuna meditació, també de sempre, la Germandat llogava els serveis d'una coral, orfeó o capella polifònica i musical, segons les disponibilitats per acompanyar musicalment l'acte, amb posterioritat sortia el solemne Via-Crucis pels carrers de la ciutat, que de sempre ha estat, un dels més concorreguts, no sols pels germans natzarens que hi participen sinó que per les nombroses representacions d'altres Entitats.

Els itineraris del Via-Crucis han anat variant al llarg dels anys, podent esmentar que de 1928 a 1930 arribaven a l'Ermita de la Salut, no podent-se continuar per problemes amb la jerarquia canònica, posteriorment, arribaven al Pla de la Catedral (anys 30 a 50), després per l'actual Rambla Nova (anys 50 a 70), pel Camp de Mart (anys 70 a 80) i últimament, de nou, recorre una gran part de la part alta de la ciutat, fins el carrer de la Merceria. Tant als anys en què es va anar a l'Ermita de la Salut, com des de 1984 fins avui, obre la marxa del Via-Crucis una secció dels populars "armats" que són cedits per la R. i V. Congregació de la Puríssima Sang de N. S. J., també hem d'assenyalar que des de l'any 1983, també hi assisteix el misteri fundacional de la Germandat "El Natzarè".

El Via-Crucis és presidit per la imatge del Crucificat, propietat de la Germandat i que es troba depositada a la parroquial de Sant Francesc.

c) La imatge del Crist propietat de la Germandat.

Parlar dels Via-Crucis ens porta necessàriament a haver de dir alguna cosa sobre la imatge de Crist Crucificat que es troba a la parròquia de Sant Francesc, just entrant a mà dreta, en una fornícula, imatge propietat de la Reial Germandat de Jesús Natzarè i està allí en concepte de dipòsit mútuament acceptat.

La Germandat, com hem dit, des de sempre, porta a terme els actes litúrgics propis a l'església de Sant Francesc, per això, quan es van començar els Via-Crucis, la imatge que els presidia era la pròpia de la dita església, coneguda popularment com el "Sant Crist de l'Agonia", talla datada el segle XVIII, molt reverenciada i estimada pel poble fidel. Les cròniques de l'època la descriuen de la següent manera:

Es una bella i conmovedora imagen, en la que destaca la faz afligida del Señor moribunda, impregnada de una divina resignación

Malauradament, el juliol de 1936 va ésser totalment destruïda.

Finalitzada la guerra, el mateix any 1939, la Germandat torna de nou a organitzar els Via-Crucis dominicals, però, com és natural sense una imatge apropiada, per aquest motiu, el directiu Martí Marias Magriñà, en va adquirir una de tamany natural, aproximadament, en un taller d'imatgeria religiosa d'Olot i el va oferir a la Germandat per tal que aquella la diposités a l'església de Sant Francesc, previ realitzar els tràmits corresponents; la Germandat el 17 de gener de 1940, va presentar una instància a l'arquebisbat fent l'oferiment que diem. Una vegada tramitat l'oportú expedient (núm. 109-40, de la Secretaria de Cambra i Govern, en què intervingueren la pròpia parròquia i la Comissió Diocesana d'Art Sagrat), per Decret de 12 de febrer de 1940, dictat per el M.I. Vicari General del Bisbat, Dr. Jaume Garcés Sabatè, es va autoritzar el dipòsit de què parlem.

El Dimarts Sant de 1940, festivitat de Sant Josep, es va beneir amb gran solemnitat la imatge del Crist, pel rector de la parròquia, Dr. Josep Vallés, i va ésser apadrinada pel propi Martí Marias i Maria Palá de Lowe, realitzant-se el Via-Crucis, un cop acabat aquest va ésser entronitzat en la fornícula on es troba actualment (s'ha de matisar que la mateixa estava situada al cantó contrari i que quan es van fer les obres de canvi d'ubicació, van ésser sufragades per la Germandat i en particular per la Secció de "Caballeros portantes del Santo Cristo", de la què ja hem parlat abans).

IV.- VESTA I INSÍGNIA-MEDALLA

L'article 20 dels Estatuts funcionals, una vegada aprovats per l'autoritat canònica corresponent, en relació a la vesta i insígnia de la Germandat, literalment deien el següent:

Todo asociado viene obligado a asistir al acompañamiento del paso de Jesús Nazareno en la procesión del Viernes Santo, con el hábito de hermano esto es, con capuz o sin él a su voluntad, con el distintivo o divisa de una cruz en el pecho y un cingulo, cuyos extremos pendientes terminarán uno con cinco nudos y otro con tres. La cruz y el cingulo serán de lana de color rojo algo débil.

Complementant l'anterior disposició, el "Diari de Tarragona" del 3 d'abril de 1903, publicava la següent notícia:

El Señor Arzobispo ha aprobado, según comunicación recibida por Don Ramón Salas la vesta para la Hermandad del Santo Nazareno: será negra llevada en forma de túnica, manga caída, cingulo encarnado y cruz del mismo color como distintivo de la Asociación.

La descripció que fa de la vesta és la mateixa que la de l'actualitat, no s'ha modificat. Pel que fa al distintiu, sí que es va canviar ja que, a partir de 1915, es va establir la creació de l'actual escut, al que se li va afegir la corona reial del tipus borbònic (donat que l'any anterior se li havia atorgat el títol de Reial) si bé no es va concórrer a la processó amb les esmentades insígnies fins l'any 1917.

El projecte i disseny, tant de la vesta com de l'escut-medalla, és del propi Ramon Salas i Ricomà.

La vesta per acord de la Congregació de La Sang avalat i acceptat per l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa, esdevingué obligatòria per a la processó del Divendres Sant de 1949.

A partir de l'any 1984, la branca femenina de la Germandat, amb la finalitat de donar a aquesta un caire més vistós a la vegada que a la pròpia Entitat i a la processó, van canviar el pitet i la caputxa de la vesta del color negre al "dore" (or vell). El mateix any i per idèntiques raons, als aspirants components del cor infantil de la Germandat, se'ls va canviar el pitet, passant a portar-lo de vellut blanc en comptes de negre com tots els altres associats.

V.- ALTRES ACTIVITATS

La Reial Germandat de Jesús Natzarè, com hem dit al començament d'aquest treball és una associació molt vinculada a la ciutat, per això la seva activitat no sols se centra en la processó del Sant Enterrament i en les activitats del Dimarts Sant, sinó que en realitza d'altres, que simplement volem enumerar a efecte il·lustratiu, com ha estat el cas d'haver organitzat concerts de música, entre els que podem destacar el de música sacra realitzat el 1953 en commemoració de les Bodes d'Or de la fundació de la Germandat i els que protagonitza el Cor d'Aspirants de la Germandat; conferències normalment sobre temes religiosos i culturals com pot ésser el cicle de 1986; exposicions de les que podem destacar l'organitzada a les Voltes del Palloll l'abril de 1987; excursions, moltes i a diferents indrets principalment de les nostres comarques; diades de convivència i germandat, que normalment s'aprofiten per a homenatjar algun "germà" o "germana" destacat; una important activitat cultural que ha creat escola, ha estat la presentació de l'opuscle-programa d'actes que anyalment, i des de fa molts anys, edita la Germandat, iniciant-se aquesta activitat el 1987, en aquest sentit hem de dir que actualment des de farà ara quatre anys ha millorat amb molt l'expressada publicació, tant en qualitat com en contingut, també existeix un Butlletí de règim intern per als socis, iniciat l'any 1986, en el qual se'ls dóna a conèixer la marxa de la vida corporativa; seguint amb el tema de les publicacions, cal indicar que la Germandat en

col·laboració amb l'Entitat "Gogistes Tarragonins" va editar l'any 1986 uns "Goigs a llaor de Jesús Natzarè, venerat en el pas de la seva Germandat de la ciutat de Tarragona".

Seguint amb altres activitats, hem de dir que la Reial Germandat de Jesús Natzarè, es troba totalment integrada en l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona, participant plenament en les seves tasques i en tot allò que se'ls demana, en aquests moments exerceix la Secretaria de la mateixa i a tall d'anècdota hem de dir que les actuals atxes i blandons de petroli es van poder fer a partir d'un model antic que es conservava a l'Entitat.

La Germandat, des de l'any 1926, encara que sembla que l'ocupa des de l'any 1907 en què es va acabar de construir la casa, disposa d'un local social, la seva seu social, als baixos de l'edifici que fa xamfrà entre la Rambla Nova i el carrer de Girona, amb accés per aquest últim carrer, legat testamentari ordenat per Dolors Salas i Ricomà, germana del fundador de la Germandat, en favor de l'Entitat i perdurable per mentre subsisteix aquesta.

VI.- SANT MIQUEL DEL PLA

Una tasca molt important en la que està treballant la Germandat des del 1987, en aprovar-se per unanimitat en l'Assemblea General Extraordinària del 3 d'octubre de 1987 (la més nombrosa en assistència de socis dels últims vint anys), és la consolidació, restauració i rehabilitació de l'església de Sant Miquel del Pla de Tarragona, amb la finalitat de poder-hi ubicar un Museu sobre la Setmana Santa tarragonina, amb l'exposició permanent de part dels misteris que tradicionalment desfilen a la processó del Divendres Sant i de molts altres elements propis d'aquest període, com poden ser documents, estàndards, medalles, fotografies, vestimentes, maquetes, etc., a la vegada que es rescatarà pels tarragonins un dels edificis més antics de la ciutat, podent-se emmarcar aquesta actuació dins de la rehabilitació del nucli antic de casa nostra.

L'església de Sant Miquel del Pla, està situada al bell mig del nucli antic de la ciutat, enclavada en la petita plaça que porta el seu nom i flanquejada pels carrers d'en Gay i del Notari Albinyana. Consta d'una nau central, amb volta de canó rodejada per capelles laterals, la complementa una sagristia en forma de "L" al costat dret de l'altar major, sobre la que hi ha una sala quadrada de grans dimensions a la que s'accedeix des de l'interior per mitjà dels triforis laterals que així mateix donen accés al cor.

La història de l'església és antiquíssima fins al punt que fou una de les primeres que es construïren a la ciutat. L'important historiador Emili Morera, estima que va ser erigida en temps del Bisbe Sant Oleguer, consta expressament documentada en la Butlla d'Anastasi IV, de 21 de març de 1154, en la qual es mencionen els cinc temples existents aleshores a Tarragona. El 1600, pertanyia al Gremi de Teixidors; el 1631, va passar a ser administrada per la Congregació de Preveres; a la Guerra del Francès fou destinada a magatzem i a l'última, la civil, la convertiren en estable; el 1939 va ser restaurada i rehabilitada per al culte, encarregant-se d'ell, fins fa prop de dotze anys en què fou tancada definitivament, la Congregació de Filles de Maria.

Atès el llarg període de temps en què ha estat tancada així com per les conseqüències derivades de les diferents vagades que ha estat espoliada per desaprensius, es trobava en un lamentable estat que fa necessari realitzar un seguit d'actuacions per tal de poder-la adequar a les finalitats que es proposa la Germandat, i és menester dur a terme obres de reparació, consolidació, restauració i rehabilitació. Les obres necessàries consisteixen bàsicament en les següents:

- a) Reparació de les teulades (realitzat durant la primera fase dels treballs).
- b) Eixamplament de la porta que dona a la placeta de Sant Miquel (realitzat).
- c) Nova pavimentació de la nau central i capelles laterals, amb un rebaix de 35 cm per poder instal·lar-hi elements impermeabilitzants (en execució).
- d) Arranjament dels murs interiors, repicant els revestiments dels paraments, fent-ne de nous i consolidant els existents, utilitzant elements impermeabilitzants per treure la forta humitat existent.
- e) Arranjament dels murs exteriors, amb idèntiques actuacions que als interiors.
- f) Nova teulada per a la sagristia.

- g) Restauració de l'interior.
- h) Noves escomeses dels serveis de llum, aigua, seguretat, etc.
- i) Instal·lació del Museu projectat.

El cost de tots els treballs que s'han enumerat, és elevadíssim, representa una gran despesa que la Germandat sola no pot assumir, per això acudeix als organismes públics i privats trobant-se actualment en plena execució la segona fase dels treballs. Naturalment l'Entitat aporta una part de l'import en metàl·lic per poder fer les obres, si bé, s'ha procurat no gravar ni l'associat ni les arques de la mateixa, com tampoc s'ha volgut interrompre el funcionament de la Germandat (publicació del Programa, manteniment dels misteris, l'espai dels aspirants, ampliació de la banda, adquisició de noves vestes, etc., etc.) D'aquí el realitzar l'obra per etapes, el soci, a part de col·laborar amb prestació personal (són moltíssims els jornals de treball que ja s'han prestat, durant molts dissabtes, diumenges i festius per part d'una trentena llarga d'associats) també ho fa mitjançant una quota anual de caràcter extraordinari, aprovada per Assemblea General Extraordinària.

A la primera fase, 1987-88, que ja està totalment acabada i liquidada, es van executar els apartats a) i b), com ja hem indicat, obtenint una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. En la segona fase que en aquests moments s'està portant a etapes realitzant els treballs de l'apartat c), comptant amb una subvenció de l'Excma. Diputació de Tarragona. La resta de les obres, se seguiran fent amb successives fases d'acord amb les disponibilitats econòmiques.

EPÍLEG

Es innegable que disposem i coneixem moltes més dades, fets, circumstàncies i situacions, que podrien fer molt més llarg i fins i tot més amè aquest article, si bé, considerem que el dinamisme social de la Reial Germandat de Jesús Natzarè queda prou evidenciat i notori amb les línies que antecedeixen, mes el que pretenem amb aquest escrit és retre un sincer homenatge a tots i cadascun dels homes i dones que al llarg dels anys han estat en la Germandat o en qualsevol altra dels diferents Gremis, Associacions i Confraries de la Setmana Santa de la nostra ciutat, perquè gràcies al seu fervent esforç i entusiasta activitat han fet que avui puguem, els seus hereus, escriure tan esplèndides, significatives i transcendents pàgines de tarragonisme i d'història local.

Francesc d'Assís GARCIA i SEGARRA

FONTS DOCUMENTALS I BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- 1.- Arxiu de Ramon Salas i Ricomà, dipositat a l'Arxiu Històric Arxidiocesà.
- 2.- Arxiu Històric Arxidiocesà i Arxiu de la Secretaria de Cambra i Govern de l'Arquebisbat.
- 3.- Arxiu social de la Reial Germandat de Jesús Natzarè.
- 4.- Premsa local: "Diari La Cruz", "Diari de Tarragona" i "Diario Español". (Hemeroteques dels Arxius Municipals i Arxidiocesà).
- 5.- "Tesoro Bibliográfico de la 'Confraria i Congregació de la Sanch de Jesuchrist' -Tarragona- Siglos XVI-XIX", de Joan Salvat i Bové. Tarragona, 1987.
- 6.- "Sant Miquel del Pla, Noticias históricas sobre esta iglesia de Tarragona", de Mn. Joan Serra i Vilaró. Tarragona, 1959.
- 7.- Col·lecció completa de Programes de Setmana Santa de l'Agrupació d'Associacions de Setmana Santa de Tarragona.
- 8.- Col·lecció completa de Programes de Setmana Santa de la Reial Germandat de Jesús Natzarè.
- 9.- Tradició oral obtinguda d'antics associats i directius de la Reial Germandat de Jesús Natzarè.